

STAVANGER KOMMUNE

Oppvekst og levekår

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Postadr.: Pb. 8001, 4068 Stavanger
Besøksadr.: Ny Olavskleiv 6
Telefon: 04005. Faks: 51508555
E-post: postmottak.oppvekst@stavanger.kommune.no
www.stavanger.kommune.no
Org.nr. NO 964 965 226

DERES REFERANSE

VÅR REFERANSE
HVA-12/1790-4

JOURNALNR.
17896/12

DATO
19.03.2012

HØRINGSUTTALELSE FRA STAVANGER KOMMUNE - FORSKRIFT OM OVERSIKT OVER HELSETILSTANDEN OG PÅVIRKNINGSFAKTORER

Stavanger kommune viser til høringen vedrørende forskrift om oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer oversendt fra Helse- og omsorgsdepartementet 21.12.2011.

Stavanger kommune sin høringsuttalelse ble behandlet i Stavanger formannskap 8.3.2012.

Høringsuttalelse

Stavanger kommune mener det er positivt med en utvikling hvor folkehelse vektlegges i lovs form for både kommuner og fylkeskommuner. I den forbindelse er det også positivt at statlige myndigheter får et overordnet ansvar for å sørge for tilgang til relevante data som utgangspunkt for det lokale folkehelsearbeidet. Stavanger kommune presiserer imidlertid at føringene i tråd med forskrift om oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer, vil ha økonomiske og kapasitetsmessige konsekvenser som Helse- og omsorgsdepartementet ikke tar høyde for i sitt høringsnotat.

Stavanger kommune har følgende kommentarer til forskriften:

§ 1 Formål

Stavanger kommune er positiv til at det nå legges til rette for et systematisk og kunnskapsbasert folkehelsearbeid med utgangspunkt i lokale, regionale og nasjonale helseutfordringer.

§ 2 Virkeområde

Stavanger kommune slutter seg til forskriftens mål om å ha kunnskap om helsetilstanden på populasjonsnivå, og understreker samtidig betydningen av at dataene skal være anonymiserte. Dette er en utfordring som er gjeldende for både store og små kommuner.

§ 3 Kommunens arbeid med oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer

I Stavanger kommune sin høringsuttalelse til ny folkehelselov understreket kommunen behovet for et felles opplegg og standardisering for oversikt over helsetilstanden på nasjonalt nivå, i tillegg til behovet for å avklare hva som skal gjøres, og av hvem. Det er positivt at Nasjonalt folkehelseinstitutt tilrettelegger med folkehelseprofiler for hver enkelt kommune. Dette er et

godt utgangspunkt for kommunen sitt eget arbeid med å utarbeide en oversikt over helsetilstanden.

Stavanger kommune er positiv til Helse- og omsorgsdepartementets angitte tema i §§ 3 og 4 over hva oversiktene skal inneholde. Det kan imidlertid oppleves som et problem at kommunen skal måle indikatorer og forhold der kommunen ikke har tilstrekkelig innflytelse på tiltakene. Kommunen kan iverksette kompenserende tiltak, men kan ikke nødvendigvis løse utfordringene alene. Dette er særlig relevant med hensyn til strukturelle virkemidler, som for eksempel knytter seg til utdanning og arbeidsledighet.

Helse- og omsorgsdepartementet presiserer at forslaget til forskrift ikke gir nye eller utvidede krav til kommunen som medfører økonomiske eller administrative konsekvenser. Det er derfor ikke lagt inn økonomiske ressurser til dette arbeidet.

Stavanger kommune har annet hvert år siden 2004 utarbeidet rapporten *Levekår i Stavanger – geografisk fordeling*. Lavekårsundersøkelsen skal bidra i arbeidet med å redusere levekårsforskjeller mellom geografiske områder. På bakgrunn av de føringene som ligger i «nødvendig oversikt» mener Stavanger kommune at det vil kreve mer ressurser både kapasitetsmessig og kostnadsmessig å inkorporere ytterligere indikatorer slik forskriften legger til grunn.

Det vil også være en utfordring for kommunene å skulle ha tilstrekkelig kompetanse i organisasjonen med hensyn til å utarbeide, tolke og iverksette målrettede tiltak. Helse- og omsorgsdepartementet bør derfor legge til rette for verktøy og opplæringstiltak som kan være nyttige i dette arbeidet.

For at kommunen skal kunne bruke sin helse- og omsorgstjeneste i arbeidet med å utarbeide en oversikt over helsetilstanden er det også behov for standardiserte parameter for rapportering og anvendelige statistikkverktøy som er knyttet opp mot fagsystemene for elektroniske journaler. Det er heller ikke gitt at fagsystemene i kommunen på en enkel måte kan gi relevant statistikk til oversikten. Fagsystemene er hovedsakelig ment som dokumentasjon til saksbehandling. Dersom det skal hentes ut statistikk til å utarbeide oversikt over helsetilstanden, vil det kreve ytterligere kapasitet til å utføre dette arbeidet, i tillegg til at kommunen må gjøre nødvendige og tekniske tilpasninger i fagsystemene. Dette har økonomiske konsekvenser for kommunen.

Stavanger kommune etterlyser også en klarere presisering av hva spesialisthelsetjenesten skal bidra med i forbindelse med utarbeidelse av oversikter over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer.

§ 4 Fylkeskommunens arbeid med oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer

I henhold til § 20 i folkehelseloven skal fylkeskommunen være en pådriver og støtte i det kommunale folkehelsearbeidet. Stavanger kommune mener at det også bør presiseres at fylkeskommunen skal være en pådriver og støtte i arbeidet med å utarbeide oversikter over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer.

Fylkeskommunen bør ha særlig ansvar for å utrede kommuneovergripende forhold knyttet til utdanning, bolig, næringsstruktur og samferdsel.

Folkehelseloven § 27 stiller krav om at kommunene skal ha nødvendig samfunnsmedisinsk kompetanse. Dette kravet gjelder imidlertid ikke for fylkeskommunen. Stavanger kommune

understreker imidlertid viktigheten av at fylkeskommunen selv innehar denne kompetansen når de skal bistå kommunene med løse sine forpliktelser på en faglig god måte.

§ 5 Opplysninger fra Nasjonalt folkehelseinstitutt

Stavanger kommune er positiv til folkehelseprofilene utarbeidet av Nasjonalt folkehelseinstitutt. Tilgjengelighet til nedbrutte data fra nasjonale kilder er av avgjørende betydning for kommunens mulighet til å ta sitt ansvar i tråd med folkehelseloven. Nasjonalt folkehelseinstitutt bør tilrettelegge for intuitive grensesnitt mot databasene, og samtidig være en aktiv bidragsyter med hensyn til kommunenes ulike behov for skreddersydd statistikk.

På bakgrunn av erfaringer med å utarbeide levekårsundersøkelsen understreker Stavanger kommune betydningen av tilgjengelige data på et lavt geografisk nivå. Nivået på geografiske data må kunne bidra til å avdekke levekårsforskjeller, i tillegg til at det skal være stort nok til å få fram statistisk holdbare resultater. Dataene må samtidig være ubetenkelige med hensyn til personvern, og ha en mest mulig homogen bebyggelsestype og bomiljø. Stavanger kommune mener derfor at et hensiktsmessig nivå på tilgjengelige data bør bestå av levekårsoner på rundt 1500 personer.

§ 6 Informasjon til befolkningen

Stavanger kommune har ingen innspill til høringsforslaget.

§ 7 Ikraftredelse

Stavanger kommune har ingen innspill til høringsforslaget.

Oppsummering

God oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer er en viktig forutsetning for et systematisk og kunnskapsbasert folkehelsearbeid, samtidig som det muliggjør samordning og standardisering. Stavanger kommune er positiv til at statlige myndigheter får et overordnet ansvar for å sørge for tilgang til relevante data som utgangspunkt for det lokale folkehelsearbeidet.

Levekårsundersøkelsen i Stavanger er et svært godt utgangspunkt for de forpliktelsene som kommunen har med hensyn til å utarbeide en oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer. Det vil likevel være behov for å vurdere justeringer knyttet til indikatorer og forhold som skal måles.

Helseovervåking og statistikk er et stort og uoversiktlig område som vil kreve videreutvikling og langsiktig arbeid. Det er i høringsnotatet ikke lagt inn mer ressurser til dette arbeidet, men Stavanger kommune mener at forskriften vil kreve økte ressurser på kommunalt nivå som Helse- og omsorgsdepartementet ikke tar høyde for i sitt høringsnotat. Videre vil det være behov for styrket kompetanse i kommunesektoren for å følge opp forskriften.

Med hilsen

Per Haarr
direktør

Egil Bjørløw
helsesjef

Hanne Navdal Vatnaland
saksbehandler